

Härryda kommuns klimatlöften 2024-2026

Nr	Klimatlöfte samt definition från Klimat 2030 / Västra Götalandsregionen	Förslag om att anta klimatlöfte	Förvaltningens kommentar / bedömning
1.	<p>Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet. Det innebär att kommunens politiska ledning har en årlig genomgång av klimatarbetet i kommunen inklusive klimatlöftena samt följer upp utsläppen i förhållande till kommunala, regionala och nationella mål. Exempelvis med utgångspunkt i Klimat 2030.</p>	Ja	<p>Årlig uppföljning ingår i den ordinarie styrmodellen. Klimatrelaterade nyckeltal följs upp och redovisas bl.a. genom en sammanställning av indikatorer årligen. Där i ingår bl.a. nyckeltal från Klimatkollen (plattform som tillgängliggör klimatdata) och utsläppsstatistik från Kolada (databas som innehåller nyckeltal för jämförelse och analys i kommunsektorn).</p>
2.	<p>Vi har en koldioxidbudget. Det innebär att kommunen har en politiskt antagen koldioxidbudget som årligen följs upp för att visa hur mycket av utsläppsutrymmet som finns kvar.</p>	Nej	<p>Kommunen har ingen koldioxidbudget. Däremot finns arbetssätt för uppföljning av utsläppsminskning och kommunen har identifierat sitt utsläppsutrymme via Klimatkollen som följs årligen.</p> <p>Ett av kommunens prioriterade insatsområden inom arbetet med Agenda 2030 är klimatneutral kommunkoncern 2030 från det hållbarhetsstrategiska programmet och i en särskild plan för fossiloberoende förvaltning finns konkreta åtgärder för utsläppsminskningar.</p>
3.	<p>Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet. Det innebär att kommunen bjuder in invånarna, inklusive de yngre, till dialog om klimatåtgärder för att skapa mer delaktighet och skynda på omställningen. Detta kan ske i form av dialogmöten, medborgarjury eller workshops dit allmänheten och organisationer bjuds in. Kommunen ska dokumentera och återkoppla resultatet. Under perioden ska en mer varaktig plattform för klimattedialog (fysisk eller digital) skapas.</p>	Ja	<p>I det hållbarhetsstrategiska programmet finns insatsområdet "Demokrati och delaktighet". Inom ramen för detta genomförs projektet "Tillsammans för Agenda 2030", där företag och skolklasser samarbetar för att öka kunskapen och främja samverkan kring hållbarhetsfrågor. Kommunen ska också verka för att utveckla nya former av kanaler för delaktighet bland invånare med särskilt fokus på grupper som annars inte kommer till tals. Under framtagandeprocessen av kommunens hållbarhetsstrategiska program involverades även de olika råden (Rådet för idéburna organisationer, Pensionärsrådet, Ungdomsrådet, Rådet för delaktighet och tillgänglighet).</p> <p>Kommunen kommer också att undersöka möjligheten till att ingå ett samarbete med Ekocentrum och delta i ett projekt för att främja kunskap, delaktighet och förståelse för ett mer hållbart samhälle.</p>

4.	<p>Vi finansierar investeringar genom grön obligation. Det innebär att kommunen gör minst en investering genom grön obligation eller via gröna lån per år och att minst 50% av all nybyggnation och större ombyggnation av bostäder och lokaler har grön finansiering.</p>	Nej	Kommunen finansierar inte investeringar i egen verksamhet genom grön obligation och har inga planer på att införa detta.
5.	<p>Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet. Det innebär att kommunen årligen gör insatser tillsammans med näringslivet. Exempelvis genom att initiera samtal mellan företag kring industriell symbios, driver gemensamma projekt eller på andra sätt samverkar med näringslivet för minskade utsläpp.</p>	Ja	1 Enligt det hållbarhetsstrategiska programmet så ska kommunen fortsatt arbeta med dessa frågor för ett hållbart näringsliv och en snabbare omställning. Kommunen har tidigare genomfört ett pilotprojekt kring industriell symbios i en av kommunens företagsparker och kommer under kommande år att pröva möjligheterna att ta nya steg för samverkan.
6.	<p>Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning. Det innebär att kommunen arbetar aktivt med att främja en dialog mellan kommunen, gröna näringar och övrigt näringsliv minst två gånger per år, samt under perioden samverkar i minst ett konkret projekt med syfte att minska utsläppen.</p>	Nej	Kommunen arbetar för närvarande inte med denna fråga.
7.	<p>Vi fokuserar på företagens klimatomställning i miljötillsyn. Det innebär att kommunen fokuserar på energi och klimat i miljötillsynen genom minst två satsningar under perioden. Med detta menas att kommunen väljer ut lämpliga tillsynsobjekt för att genomföra miljötillsyn med fokus på energi och klimat. Löftet kan handla om att i tillsynen efterfråga energikartläggning och/eller en handlingsplan samt genomförande av energieffektiviseringsåtgärder och energikonverteringar, till exempel fasa ut oljepannor. Det kan även innebära att informera om olika investeringsstöd eller att samverka med kommunens energi och klimatrådgivare.</p>	Nej	Kommunen har för närvarande inga planer på att genomföra tillsyn med fokus på energi och klimat. Däremot informerar kommunens energi- och klimatrådgivare om bl.a. energieffektivisering till privatpersoner, näringsliv och annan kommunal verksamhet.
8.	<p>Vi arbetar aktivt med vår energiplan. Det innebär att kommunen har en uppdaterad energiplan som är kopplad</p>	Nej	Kommunen har en energi- och klimatplan antagen av kommunfullmäktige 2021. Planen omfattar inte samtliga områden

	till översiktsplaneringen och som omfattar lokal produktion, tillförsel, distribution och användning av energi. Exempelvis genom att använda "Vägledning för energiplanering" framtagen av Länsstyrelsen Västra Götaland. Samt tillsammans med andra relevanta aktörer årligen genomför åtgärder som minskar klimatpåverkan i energiförsörjningen. Översiktsplanen kan kompletteras med tematiska tillägg som Vindbruksplan och Solstrategi.		som efterfrågas.
9.	Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling. Det innebär att kommunen identifierar vilka upphandlingar under perioden som har störst klimatpåverkan och arbetar strategiskt och systematiskt för att minska klimatpåverkan årligen. Arbetet och utfallet följs upp och dokumenteras.	Ja	Kommunen har genom <i>Miljöpolicy, Policy för giftfri kommun, Plan för fossiloberoende förvaltning</i> och <i>Hållbarhetsstrategiskt program</i> riktlinjer och mål om att styra upphandlingen för att minska klimatpåverkan. Bland annat ska upphandlingsmallar (förfrågningsunderlag) uppdaterats med hållbarhetskrav för ett systematiskt arbete med minskad klimatpåverkan.
10.	Vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn. Det innebär att kommunen har kompetens och resurser att ställa och följa upp klimatkrav i kommunens upphandlingar. Vid val av leverantör ska både klimatpåverkan och ekonomi vägas in i beslutet. Insatser för att säkra kompetensen görs årligen exempelvis genom utbildning, samverkan internt eller med andra kommuner.	Ja	Kommunen ska alltid upphandla med klimathänsyn utifrån ovanstående styrdokument. Arbeta med att skapa systematik för arbetet pågår och ska också innefatta hur kraven ska följas upp. En förvaltningsgemensam arbetsgrupp arbetar med uppdraget.
11.	Vi gör klimatsmarta inköp. Det innebär att kommunen tar ett helhetsgrepp kring inköpen och under perioden fastställer en inköpsorganisation som arbetar för att minska klimatpåverkan. Exempelvis genom att inköpare och beställare får ökad kunskap och utbildning, inköpssystem som underlättar klimatsmarta val eller löpande dialog med upphandlare och miljö/klimatkompetens i eller utanför organisationen.	Nej	Kommunen använder Göteborgs Stads ramavtal vid inköp till största delen. I de fall där kommunen för egen del gör inköp gäller styrdokumentet som avser hållbarhetsaspekterna. Däremot har inte kommunen någon egen inköpsorganisation med fokus på minskad klimatpåverkan.
12.	Vi säkrar att planering och byggande	Nej	Kommunen arbetar med frågan på andra

	<p>bidrar till ett transporteffektivt samhälle. Det innebär att kommunens översiktsplan samt alla program- och detaljplaner under perioden ska bidra till att andelen hållbara resor i kommunen ökar mätt som andel gång, cykel och kollektivtrafik av totalt antal utförda resor. Detta görs genom att beräkna planernas klimatpåverkan och jämföra alternativ, exempelvis med Hållbarhetsverktyget eller liknande.</p>		sätt i dagsläget och har heller inget verktyg för att beräkna planers klimatpåverkan.
13.	<p>Vi utvecklar gaturum för ökad tillgång och attraktivitet. Det innebär att kommunen under perioden genomför åtgärder för ökad attraktivitet med minskad biltrafik, särskilt i centrala områden. Antingen genom att sänka hastigheten för fordonstrafiken till 30 och 40 km/h i minst en tätort eller att kommunen anpassar minst ett gaturum till gång- och cykelfart där stadslivet har potential att utvecklas.</p>	Ja	Arbetet med att öka tillgång och attraktivitet i gaturummen i kommunen pågår kontinuerligt vid trafik- och detaljplanering. Särskilt i centrala områden som t.ex. Biblioteksgatan i Mölnlycke där åtgärder gällande hastighet, utveckling av stadsliv och mobilitetsåtgärder kan skapa ökad tillgång och attraktivitet för invånarna.
14.	<p>Vi arbetar med klimatstyrande parkering. Det innebär att kommunen årligen genomför åtgärder kring parkering. Exempelvis möjliggör samnyttjande av parkeringsanläggningar, prioriterar besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering, ser till att gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus, möjliggör flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler eller att frikoppla parkeringskostnaden från hyran av lägenheter.</p>	Nej	<p>Förvaltningen har tagit fram en ny parkeringsnorm, där ingår mobilitetshöjande åtgärder för att minska bilbehovet och parkeringsplatser för att istället erbjuda fler flexibla resealternativ och således förbättra förutsättningarna för att resa kollektivt, med cykel och till fots. Gäller för Mölnlycke och Landvetter.</p> <p>Kommunen har däremot inget arbetssätt för klimatstyrande parkering.</p>
15.	<p>Vi klimatväxlar tjänsteresor. Det innebär att kommunen har ett klimatväxlingssystem där klimatbelastningen från kommunanställdas flyg- och bilresor i tjänsten beräknas minst årligen och ges ett monetärt värde som speglar exempelvis samhällsekonomisk värdering. Avsatta medel för klimatbelastningen används (växlas) för att kunna stimulera önskvärda klimatinvesteringar och/eller</p>	Nej	Förvaltningen har inget system för att klimatväxla tjänsteresor idag och det finns inga planer på att ett sådant införs.

	driftåtgärder internt i organisationen.		
16.	<p>Våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas.</p> <p>Det innebär att alla nya avtal vid köp och hyra av personbilar till kommunal verksamhet ska vara bilar som körs på förnybar el, biogas eller vätgas. Endast undantagsvis väljs andra personbilar som då ska uppfylla Upphandlingsmyndighetens baskrav, efter intern dispens.</p>	Ja	<p>Kommunen arbetar redan med att ställa om fordonsflottan dels via <i>plan för fossiloberoende förvaltning</i> men också enligt nya riktlinjer för kategoristyrning för fordon. Det finns en del hinder på vägen som långa leveranstider på elbilar, avvecklad gasstation i Mölnlycke och ekonomiska resurser. Det långsiktiga målet är dock detsamma som tidigare och förvaltningen arbetar fortsatt med omställning av fordonsflottan.</p>
17.	<p>Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal.</p> <p>Det innebär att kommunen ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Kommunen ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.</p>	Nej	<p>Arbetet med upphandlingar är till stor del organiserat på verksamhetsnivå. Förvaltningen har riktlinjer för miljö- och klimatkrav i upphandling men saknar den överblick och samordning i frågan som krävs för att uppfylla definitionen av klimatloftet.</p> <p>Förvaltningen ställer miljökrav på fordon/transporter i bl.a. bevakningstjänster, skolskjuts, klottersanering, fasad- och taktvätt, stenkross och vid mattransporter.</p> <p>Inom trafikverksamheten ställs övergripande miljökrav samt specifika miljökrav på transportdelar. Mark och exploatering ställer övergripande krav på miljöledning.</p>
18.	<p>Våra nya arbetsmaskiner är fossilfria och upphandlingskrav ställs på entreprenader.</p> <p>Det innebär att alla nya arbetsmaskiner och arbetsredskap som köps in till kommunens organisation (inklusive kommunala bolag) kan drivas av förnybara drivmedel eller är elektrifierade. Det innebär också att miljö- och klimatkrav ställs på nya entreprenadavtal där arbetsmaskiner och transporter ingår.</p>	Ja	<p>Förvaltningen arbetar aktivt med plan för fossiloberoende förvaltning, vilket innebär att arbetsmaskinerna successivt kommer att bytas ut till fossilfria alternativ senast 2030. De kommunala bolagen arbetar med samma inriktning. Kommunen tecknar egna entreprenadavtal och bör kunna stärka arbetet med att ställa miljö- och klimatkrav vid upphandling.</p>
19.	<p>Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer och når angiven poängnivå.</p> <p>Det innebär att kommunen deltar i kommunvelometern varje år, jobbar metodiskt med förbättringar och når upp till angiven poängnivå ett av åren. Liten kommun (100 000 invånare) 70 poäng.</p>	Nej	<p>Kommunen har deltagit i Cykelfrämjandets kommunvelometer sedan 2021 och kommer att fortsätta med detta. Målsättningen är att se förändring över tid, genomföra förbättringar och ha tillgång till bra underlag för trafikplanering. Däremot krävs omfattande åtgärder i arbetet med att</p>

			<p>främja cyklandet som i dagsläget inte är sannolikt under projekttiden, för att nå upp till 70 poäng.</p> <p>Av 55 kommuner inom samma storlek har endast 9 kommuner 70 poäng eller mer. Härryda ligger på 46:e plats med 36,5 p. Våra grannkommuner Mark har 20,5 p, Mölndal 63,5 p och Partille 35,5 p.</p>
20.	<p>Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda. Det innebär att kommunens egen organisation (minst 20% av kommunens förvaltningar och/eller bolag) är med i Cykelvänlig arbetsplats (cykelvanligast.se) och når minst 3 stjärnor under perioden. Alternativt att kommunen som arbetsgivare erbjuder årskort för kollektivtrafik med löneavdrag till anställda på kommunens förvaltningar och bolag.</p>	Ja	<p>Kommunen erbjuder redan idag sina anställda att köpa årskort för kollektivtrafiken med löneavdrag.</p> <p>Under 2023 ska en resvaneundersökning tas fram för att se hur efterfrågan på resandet ser ut i centrala Mölnlycke med fokus kring kommunhuset. Syftet är att kunna uppmuntra anställda till att cykla mer och kunna få mer fart i åtgärderna i plan för fossiloberoende förvaltning.</p> <p>Kommunen är idag inte med i Cykelvänlig arbetsplats men undersöker möjligheten till det.</p>
21.	<p>Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen mäter matsvinnet med ett uppsatt mål på max 35 g/portion i genomsnitt för skola och förskola, och ett mål på max 100 g/portion för äldreomsorgen. I siffrorna ingår samtliga mätfraktioner: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn. I äldreomsorgen mäts lunch eller middag.</p>	Ja	<p>Kommunen har sedan 2015 arbetat med matsvinnfrågan med framgång. Genom arbete med t ex att balansera hur mycket mat som ska lagas inför varje måltid, klimatsmart mat, grönsaker efter säsong, "räddade råvaror" och utbildning av personal har matsvinnet minskat med 30% sedan 2015. Arbetet med matsvinn har lett till andra goda effekter som ökad utsortering och återvinning av brännbart avfall och minskade kostnader för råvaror och hantering av avfall. Genom kommunens plan för fossiloberoende förvaltning finns stöd och systematik för arbetet med att minska matsvinnet. Kommunen mäter matsvinn från samtliga måltider från samtliga verksamheter och samtliga mätfraktioner dvs kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn.</p>
22.	<p>Vi minskar klimatavtrycket från offentliga måltider och når mål. Det innebär att kommunen i sitt arbete med menyplanering och råvaruval beräknar måltidens klimatpåverkan och når målet att klimatpåverkan ska vara maximalt 0,8 kg CO₂e/måltid i snitt</p>	Nej	<p>Kommunen mäter inte minskning i koldioxidekvivalenter i dagsläget men arbetar med att ta fram en metod för detta. Måltidsservice arbetar däremot med bland annat menyplanering, grönsaker efter säsong, räddade råvaror och vegetariska alternativ.</p>

	under minst en månad. Alternativt når målet att nyckeltalet för samtliga inköpta livsmedel ska minska till 1,6 kg CO2e/kg inköpta livsmedel.		
23.	Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden. Det innebär att kommunen förlänger livslängden på mobiltelefoner, surfplattor och bärbara datorer genom minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Detta görs genom att exempelvis inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling, att ha avtal om reparationer/uppdateringar och att samla in samt återbruka produkter.	Nej	Kommunen har arbetssätt för livscykelhantering av t.ex. datorer, som innebär att de används så länge som prestanda, verksamhetskrav och säkerhet kan garanteras. När produkten är uttjänt (som tidigast efter 3 år av bruk) hanteras den av en part som ser till att produkten hamnar i det cirkulära flödet genom att återvinna komponenter eller återanvändas inom annan verksamhet. Kommunen kommer framöver att undersöka möjligheten till att inte ställa krav på fabriksnya produkter i upphandling men är inte där idag. Kommunen har heller inte en tydlig plan för årliga åtgärder för ökat återbruk.
24.	Vi möjliggör cirkulära arbetskläder. Det innebär att kommunen undersöker hur vi kan arbeta med cirkulära flöden i minst 50% av kommunens verksamheter som använder arbetskläder. Samt genomför minst en ny åtgärd per år för att förlänga livet och skapa möjligheter till cirkulära flöden. Exempel på åtgärder kan vara att: köpa arbetskläder av god kvalitet som lätt kan lagas/justeras, minska antal modeller/färger, ta bort eller använda flexibla loggor, nyttja reparationstjänster, skapa möjligheter för återbruk intern eller externt.	Nej	Förvaltningen införde cirkulära möbelflöden under 2022 och kommer på sikt införa cirkulära arbetssätt inom flera områden. Det bedöms dock inte för närvarande vara prioriterat att prioritera cirkulära arbetskläder.
25.	Vi använder cirkulära möbler. Det innebär att kommunen inreder minst två kontor/arbetsplatser med cirkulära möbler och annan cirkulär inredning. Samt under perioden har ett system med cirkulära möbler för kommunens arbetsplatser. Med cirkulära möbler menas att de repareras och används på nytt, köps begagnade eller återbrukas internt.	Ja	Kommunen har implementerat cirkulära möbler och har hittills cirkulerat runt 1200 möbler inom förvaltningen. Att vårda och renovera de möbler kommunen har, istället för att slänga och köpa nytt, ger både ekonomiska och miljömässiga vinster. Det finns även andra fördelar, exempelvis en tydligare kontroll på förvaltningens inköp och att det skapas nya och väl behövda arbetstillfällen lokalt via arbetsmarknadsenheten för människor som idag är utanför arbetsmarknaden.
26.	Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning.	Nej	FA (Farligt avfall) -bilen samlar in farligt avfall och second hand prylar tre gånger

	Det innebär att kommunen genom minst tre insatser varje år möjliggör fastighetsnära inlämning av produkter för återanvändning. Exempelvis genom mobil ÅVC, plats för återanvändning på befintlig ÅVC, teckna avtal med återanvändningsorganisationer eller liknande. Under perioden säkerställs att kommunens invånare har tillgång till inlämning för återanvändning av produkter.		åriligen på olika platser inom hela kommunen. Däremot genomför inte kommunen aktiviteter på det sättet som efterfrågas i löftet.
27.	<p>Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa.</p> <p>Det innebär att kommunen kan visa att minst en insats pågår varje år. Under perioden ska minst tre olika insatser testas och utvärderas med sikte på långvarig insats för invånarna att låna/hyra/laga produkter i stället för att köpa. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att skapa cirkulära möjligheter i bostadsområde eller att kommunen erbjuder platser att dela eller reparera.</p>	Ja	<p>Fritidsbanken lånar ut sport- och fritidsutrustning gratis till kommuninvånare.</p> <p>Förbo erbjuder sedan tidigare bilpool samt gräsklipps- och redskapspool för boenden. Förbo hyr även ut vitvaror mm. inom tillvalskonceptet "personliga hem".</p> <p>Förbo planerar även för fler bilpooler inom sina bostadsområden.</p>
28.	<p>Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd.</p> <p>Det innebär att kommunen (inklusive kommunala bolag) gör ambitiösa energibesparingar i kommunens fastighetsbestånd, minst tre objekt under perioden. Vid åtgärder i egna fastigheters klimatskal eller värme- och energisystem studeras alltid möjliga åtgärds paket för energieffektivisering med hjälp av Totalmetodik från BeLok eller motsvarande.</p>	Ja	<p>Kommunens egen fastighetsfunktion arbetar med energibesparingar bl a utifrån plan för fossiloberoende, innebärande avveckling av oljepannor, energieffektivisering i projektering och drift och yt-effektivisering för minskad energi till uppvärmning. Däremot används inte BeLok för närvarande.</p> <p>Förbo gör investeringar för energieffektiviseringar i egna byggnader/lokaler. Förbo deltar även i Allmännyttans klimatinitiativ som arbetar mot två övergripande mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En fossilfri allmännytta senast år 2030 • 30 procents lägre energianvändning till 2030 (räknat från år 2007).
29.	<p>Vi bygger i trä.</p> <p>Det innebär att kommunen prövar trä som byggnadsmaterial i all kommunal ny-, om- eller tillbyggnation. Samt under perioden ställer krav på minst 50 procent trästomme i minst tre byggnadsprojekt.</p>	Nej	<p>Under den period som klimatlöftet gäller kommer kommunen påbörja byggnation av en fastighet; en ny ishall som redan är projekterad, den kommer inte att ha minst 50 procent trästomme.</p> <p>Under perioden kommer troligtvis även en</p>

	Merparten av detaljplanerna som tas fram ska ha byggnadshöjder som medger trähusbyggande med plats för trästommar och träbjälklag.		projektering av en ny skola att påbörjas. Om den går att bygga med trästomme är för tidigt att ha en uppfattning om.
30.	Vi arbetar med återbruk av byggmaterial. Det innebär att kommunen möjliggör återbruk genom att ta hänsyn till återbrukets egenskaper i form av tillgänglighet, variation med mera i planeringen av ny-, om- eller tillbyggnation. Löftet innebär att kommunen tillgängliggör byggmaterial för återbruk samt använder återbrukat material i fastigheter varje år.	Nej	Kommunen arbetar med återbruk av byggmaterial till viss del men inte enligt de kriterierna som finns i klimatlöftet.